

กฎหมายอาญา

มาตรา 1 - 58 , 107 - 208

(บรรยายครั้งที่ 4)

อ.นวัฒน์ กลิ่นรัตน์

26 กรกฎาคม 2568

มาตรา 175 ฟ้องเท็จต้องเป็นการฟ้องในคดีอาญาเท่านั้น

มาตรา 177 เบิกความเท็จ ทั้งในคดีแพ่งและในคดีอาญา แต่ถ้าคดีอาญารับโทษหนักขึ้น ข้อสำคัญอยู่ที่ว่าความเท็จนั้นต้องเป็นข้อสำคัญในคดีซึ่งองค์ประกอบนี้ไม่มีในมาตรา 175

มาตรา 178 นำสืบหรือแสดงพยานหลักฐานเท็จ กฎหมายให้ปรับใช้ทั้งคดีแพ่งและคดีอาญาเช่นเดียวกันกับมาตรา 177 แต่ถ้าเป็นคดีอาญาต้องรับโทษหนักขึ้น

ฎ 3054/2566 ผู้มีสิทธิในที่ดินสปกขายที่ดินให้ผู้อื่นไปแล้ว แล้วผู้อื่นนั้นขายต่อโจทก์ซื้อต่อเป็นทอดที่ 3 แล้วเข้าไปทำประโยชน์ในที่ดิน แต่ถูกผู้มีสิทธิในที่ดินสปก.ฟ้องโจทก์ว่าบุกรุก ขอให้ลงโทษทางอาญา และฟ้องฐานละเมิดในทางแพ่งด้วย โจทก์จึงมาฟ้องกลับว่าผู้มีสิทธิในที่ดินสปก.ฟ้องเท็จและเบิกความเท็จในคดีอาญาเดิม ศาลฎีกาพิพากษาลงโทษฐานฟ้องเท็จและเบิกความเท็จ

ความผิดเกิดขึ้นที่ที่ฟ้องคดี แม้ศาลไม่รับฟ้องก็ถือว่าเป็นฟ้องแล้ว

(ฎ.15232/2553)

แม้บรรยายไม่ครบองค์ ประกอบความผิดถือว่าเป็นฟ้องเท็จได้

(ฎ.161/2505)

แม้ศาลยกฟ้องชั้นไต่สวนมูลฟ้องก็ถือว่าเป็นผิดฐานฟ้องเท็จแล้ว

(ฎ.1007/2524, 5558/2534)

การเป็นโจทก์ร่วมกับอัยการ ถ้าข้อความ ในคำฟ้องเป็นเท็จและโจทก์
ร่วมรู้ว่าข้อความในฟ้องของพนักงานอัยการเป็นเรื่องเท็จ โจทก์ร่วมย่อมจะผิดฐาน
ฟ้องเท็จ (ฎ 3887/2533)

การถอนฟ้อง ในระหว่างชั้นไต่สวนมูลฟ้อง คงเป็นเหตุให้ศาลใช้ดุลพินิจ
กำหนดโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่ลงโทษเลยก็ได้ตาม ป.อ.
มาตรา 176 (ฎ 15243/2557)

ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้แก๊งกล่าวหากันในทางอาญาอันจะทำให้ผู้
ถูกกล่าวหาถูกฟ้องได้รับความเดือดร้อน

ฎ. 1941/2564 ความผิดตามมาตรา 175 มุ่งหมายเพียงว่าเอา
ความอันเป็นเท็จฟ้องกล่าวหาผู้อื่นในทางอาญาเท่านั้นก็เป็น
ความผิดแล้วมิได้บัญญัติว่าเป็นความเท็จที่จะทำให้มีความผิด
ทางอาญา ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้แก๊งกล่าวหากันในทางอาญา
อันจะทำให้ผู้ถูกกล่าวหาถูกฟ้องได้รับความเดือดร้อน ดังนั้น
แม้ในคดีที่จำเลยฟ้องเท็จ คดีถึงที่สุดโดยศาลฎีกามีคำวินิจฉัย
ว่าจำเลยซึ่งเป็นโจทก์ในคดีดังกล่าวไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัยไม่
มีสิทธิฟ้องก็ตาม จำเลยก็มีความผิดฐานฟ้องเท็จแล้ว

ฟ้องผู้พิพากษาในการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติโดยชอบ ถือเป็นการฟ้องเท็จกับดูหมิ่นศาล

ฎ.8244/2563 แม้การบรรยายฟ้องของจำเลยถูกต้องตามกฎหมายและผู้พิพากษาอาจจะสั่งให้ไต่สวนมูลฟ้องได้ก็ตาม แต่มิใช่ว่าจะต้องสั่งให้ไต่สวนมูลฟ้องทุกคดี ดังนั้น ในชั้นตรวจฟ้องที่ผู้พิพากษาพิจารณาฟ้องของจำเลยแล้วเห็นว่า การกระทำของผู้พิพากษาอีกคดีหนึ่งที่มีคำสั่งให้ออกหมายจำคุกจำเลยตามคำพิพากษาศาลฎีกาไม่เป็นความผิด ผู้พิพากษาในคดีหลังชอบที่จะพิพากษายกฟ้องเสียได้ โดยไม่จำเป็นต้องไต่สวนมูลฟ้องก่อน ซึ่งเป็นการปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษาและใช้ดุลยพินิจในการดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยชอบด้วยกฎหมาย จำเลยไม่มีพยานหลักฐานว่าผู้พิพากษาในคดีหลังใช้ดุลยพินิจดังกล่าวเพราะต้องการบิดเบือนข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเพื่อช่วยเหลือผู้พิพากษาในคดีแรกให้พ้นผิด การกล่าวอ้างในฟ้องว่าผู้พิพากษาในคดีหลังปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ หรือโดยทุจริต บิดเบือนข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย เพราะมีเจตนาพิเศษเพื่อช่วยเหลือผู้พิพากษาในคดีแรกซึ่งเป็นผู้พิพากษาร่วมกันให้พ้นจากการกระทำผิด จึงเป็นการกล่าวหาว่าผู้พิพากษาในคดีหลังกระทำความผิดอาญา โดยจำเลยรู้อยู่แล้วว่าผู้พิพากษาในคดีหลังไม่ได้กระทำความผิดตามที่จำเลยฟ้อง แต่จำเลยยังเอาความอันเป็นเท็จฟ้องต่อศาลว่ากระทำความผิดอาญาตามฟ้อง กระทำของจำเลยเป็นความผิดฐานฟ้องเท็จ และดูหมิ่นศาล (สามศาลยื่นจำคุก ๒ ปี ไม่รอกการลงโทษ)

เจ้าหน้าที่นำสัญญากู้ปลอมไปฟ้อง:ผิดทั้งปลอม ฟ้องเท็จ เบิกความเท็จ และนำสืบเท็จ

ฎ.8902/2552 เมื่อโจทก์ร่วมมิได้ทำหนังสือสัญญากู้ยืมเงินกับ บ. แต่จำเลยจัดให้ บ. และ ผ. ลงชื่อในสัญญากู้ยืมเงินโดย**ปลอมลายมือชื่อโจทก์ร่วม** จึงเชื่อว่าจำเลยเป็นผู้**ปลอม** สัญญากู้ยืมเงิน การที่จำเลยยื่นฟ้องโจทก์ร่วมโดยระบุว่าโจทก์ร่วมออกเช็คชำระหนี้เงินกู้ยืมถึงกำหนดชำระและบังคับได้ตามกฎหมายจึงเป็น**ฟ้องเท็จ** เพราะการกู้ยืมเงินไม่ได้มีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อโจทก์ร่วม จึงไม่สามารถฟ้องร้องบังคับคดีได้ เมื่อจำเลย**เบิกความยืนยันและอ้างส่ง**หนังสือสัญญากู้ยืมเงินปลอมเป็นพยานต่อศาล จึงเป็นความผิดฐานนำสืบหรือแสดงพยานหลักฐานอันเป็นเท็จด้วยความผิดตามมาตรา 265 และ 268 ประกอบมาตรา 265 ต้องลงโทษตามมาตรา 268 วรรคแรก ประกอบมาตรา 265 ตามมาตรา 268 วรรคสอง แต่ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 268 วรรคแรก ประกอบมาตรา 265 มาตรา 177 วรรคสอง และมาตรา 180 วรรคสอง เป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท มาตรา 177 วรรคสองและมาตรา 180 วรรคสอง ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดมีระวางโทษเท่ากัน จึงให้ลงโทษตามมาตรา 180 วรรคสอง

ถ้าสัญญาถูกต้อง ลูกหนี้อาจผิดฐานแจ้งความเท็จ ฟ้องเท็จ และเบิกความเท็จเสียเอง

ฎ 3887/2533 โจทก์กรอกข้อความในสัญญาคู่และสัญญาค้ำประกันจนเรียบร้อยแล้ว จึงให้จำเลยที่ 1 ลงชื่อในช่องผู้กู้ จำเลยที่ 1 แจ้งความต่อนักงานสอบสวนว่าโจทก์ปลอมเอกสารสัญญาคู่และสัญญาค้ำประกันเป็นเหตุให้โจทก์ถูกจับกุม เมื่อสัญญาคู่และสัญญาค้ำประกัน ไม่ใช่เอกสารปลอม จำเลยที่ 1 จึงมีความผิดฐานแจ้งข้อความอันเป็นเท็จต่อเจ้าพนักงานและการที่จำเลยที่ 1 เข้าเป็นโจทก์ร่วมในคดีอาญาซึ่งอัยการฟ้องโจทก์ในข้อหาปลอมและใช้เอกสารปลอม โดยบรรยายฟ้องว่าโจทก์ปลอมเอกสารสัญญาคู่และสัญญาค้ำประกัน เมื่อเอกสารดังกล่าวไม่ใช่เอกสารปลอม ฟ้องดังกล่าวจึงเป็นเท็จ จำเลยที่ 1 จึงมีความผิดฐานเอาความอันเป็นเท็จฟ้องโจทก์ต่อศาลว่ากระทำผิดอาญา และการที่จำเลยที่ 1 เข้าเบิกความในคดีอาญาดังกล่าวว่าจะลงชื่อในสัญญาคู่ และสัญญาค้ำประกัน นั้น เอกสารยังไม่มีกรอกข้อความใด ๆ และเป็นกรอกคู่และค้ำประกันเงิน 20,000 บาท ไม่ใช่ 90,000 บาท โจทก์มาเติมข้อความภายหลัง เช่นนี้ จึงเป็นการเบิกความอันเป็นเท็จในการพิจารณาคดีอาญาต่อศาล และความเท็จนั้นเป็นข้อสำคัญในคดี จำเลยที่ 1 จึงมีความผิดฐานเบิกความเท็จ

ฟ้องว่าเขาฟ้องเท็จและเบิกความเท็จกล่าวหาตน ทั้ง ๆ ที่เขาฟ้องตามความจริง ผิดฐานฟ้องเท็จและเบิกความเท็จเสียเอง (จำคุก 8 เดือน ไม่รอล)

ฎ.3038/2562 ประเด็นในคดีก่อนคือการที่ พ.และจำเลย จำนองที่ดินไว้ต่อ ล. เป็นการประกันหนี้ในหนี้ที่มีอยู่จริงหรือไม่ หรือเป็นเจตนาลวงฉ้อฉลโจทก์ ดังนั้น ข้อเท็จจริงที่ต้องพิจารณาคือเงินที่ไถ่ถอนจำนองจากธนาคารเป็นเงินของ **พ.** หรือเป็นเงินของ **ล.** คำเบิกความของจำเลยที่ว่าเงินไถ่ถอนจำนองเป็นของ **ล.** จึงเป็นข้อสำคัญในคดี เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าเงินที่ไถ่ถอนจำนองจากธนาคารเป็นเงินของ **พ.** มิใช่ของ **ล.** ตามที่จำเลยยืนยัน คำเบิกความของจำเลยในคดีหมายเลขดำที่ 657/2556 ของศาลแพ่งธนบุรีฟังได้ว่าเป็นเท็จและเป็นข้อสำคัญในคดี จำเลยจึงมีความผิดฐานเบิกความเท็จ

ส่วนความผิดฐานฟ้องเท็จในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อ. 4218/2557 ของศาลชั้นต้นเมื่อจำเลยทราบอยู่ก่อนแล้วว่าเงินที่นำไปไถ่ถอนจำนองจากธนาคารเป็นเงินของ พ. มิใช่ของ ล. การกล่าวอ้างในคำฟ้องว่าโจทก์ฟ้องเท็จและเบิกความเท็จว่า เงินที่ไถ่ถอนจำนองเป็นของ พ. จึงเป็นการเอาความอันเป็นเท็จมาฟ้องโจทก์ต่อศาลว่ากระทำความผิดอาญา เป็นความผิดฐานฟ้องเท็จ

ข้อความที่ฟ้องเท็จนั้นต้องเป็นเนื้อหาไม่ใช่รายละเอียด

ฎ 430/2515 โจทก์ไปแจ้งความที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอดำเนิน
สะดวกว่าจำเลยออกเช็คไม่มีเงิน แล้วจำเลยมาฟ้องว่าโจทก์ไปแจ้ง
ความเท็จที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอบ้านแพ้ว **การฟ้องโดยระบุสถานี**
ตำรวจที่โจทก์ไปแจ้งความผิดจากความจริงไปนั้น ไม่ใช่เนื้อหาของ
การกระทำผิดอาญาฐานแจ้งความเท็จ จะถือว่าจำเลยกระทำผิดฐาน
ฟ้องเท็จหาได้ไม่

ใช้ถ้อยคำผิดพลาดคลาดเคลื่อนไปบ้าง

ฎ 975/2531 จำเลยซึ่งเป็นอัยการ ฟ้องโจทก์ในข้อหาดูหมิ่นพระมหากษัตริย์ ฯ
บรรยายฟ้องเป็นสองตอน ตอนแรก เป็นข้อความที่อ้างว่าโจทก์เป็นผู้กล่าวซึ่งได้ระบุ
ไว้ในเครื่องหมายอัญประกาศ ส่วนตอนหลังมีใจความเป็นการแปลหรืออธิบาย
ความหมายของข้อความในตอนแรก ข้อความที่พนักงานอัยการระบุไว้ใน
เครื่องหมายอัญประกาศ คือ 'ถ้อยคำพูด' ที่อัยการต้องกล่าวไว้ในฟ้อง และข้อความ
ตอนหลังเป็นการอธิบายความหมายเท่านั้น เมื่อข้อความที่โจทก์ฟ้องอ้างว่าจำเลย
บรรยายฟ้องอันเป็นความเท็จเป็นส่วนหนึ่งของ คำบรรยายฟ้องในตอนหลังและ
มีลักษณะเป็นการอธิบายความหมายด้วยเช่นกัน จึงเห็นได้ว่า ข้อความที่โจทก์อ้าง
ว่าเป็นเท็จนั้นพนักงานอัยการมีความประสงค์จะอธิบายความหมายของถ้อยคำ
พูดของโจทก์เท่านั้น แม้จะ ใช้ถ้อยคำผิดพลาดคลาดเคลื่อนไปบ้าง กรณีก็ไม่อาจ
ถือได้ว่าอัยการยืนยันข้อเท็จจริงดังกล่าว การกระทำของจำเลยจึงไม่เป็นความผิด
ฐานฟ้องเท็จ และจำเลยย่อมไม่มีเจตนาหมิ่นประมาทโจทก์แต่อย่างใด

ต้องมีเจตนา : คือ ต้องรู้ข้อเท็จจริงว่าข้อความที่ฟ้องเป็นเท็จ

ฎ 4162/2536 **เข้าใจว่าทรัพย์สินที่ทุบเป็นของตน** จึงไปฟ้องคนทุบว่าทำให้เสียทรัพย์สิน

ฎ 6403/2545 พฤติการณ์ของโจทก์เกี่ยวกับการทำสัญญาจะขายที่ดินแก่จำเลยที่ 1 มีเหตุทำให้จำเลยที่ 1 เข้าใจได้ว่าโจทก์ร่วมกันหลอกลวงจำเลยที่ 1 ทั้งข้อความที่จำเลยที่ 1 แจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนก็เป็นการแจ้งข้อความไปตาม

ข้อเท็จจริงที่ปรากฏ การกระทำของจำเลยที่ 1 จึงไม่มีมูลความผิดฐานแจ้งข้อความอันเป็นเท็จเกี่ยวกับความผิดอาญา และการที่จำเลยที่ 1 เข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการในคดีที่พนักงานอัยการฟ้องโจทก์เป็นจำเลยในข้อหาร่วมกันฉ้อโกงทรัพย์สินของจำเลยที่ 1 ย่อมไม่มีมูลความผิดฐานฟ้องเท็จเกี่ยวกับความผิดอาญาเช่นกัน

ฎ 9941/2553 ฟ้องเพราะเข้าใจโดยสุจริตว่าโจทก์และ ศ. ร่วมกันหลอกลวงเอาเงิน 1,100,000 บาท ไปจากจำเลยแล้วไม่คืนให้ตามที่ตกลงกันโดยจำเลยเชื่อว่าตนมีสิทธิตามกฎหมายที่จะฟ้องคดีอาญาได้ การกระทำของจำเลยจึงขาดเจตนาที่จะทำให้เป็นความผิดฐานฟ้องเท็จ

แม้ในคดีที่ฟ้องเท็จ พยานฟังไม่ได้ว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิด ก็เป็นฟ้องเท็จได้

ฎ.5100/2539 โจทก์กับจำเลยที่ 1 ยังโต้แย้งสิทธิในที่ดินพิพาทอยู่ การที่จำเลยที่ 1 เอาความอันรู้อยู่ว่าเป็นเท็จฟ้องโจทก์ต่อศาลว่า โจทก์กระทำความผิดอาญาในความผิดฐานบุกรุกและทำให้เสียหาย แม้ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่าพยานยังฟังไม่ได้ว่าโจทก์กระทำความผิดดังกล่าว แต่เมื่อปรากฏว่าในบริเวณที่ดินพิพาทที่จำเลยที่ 1 อ้างว่า โจทก์นำรถแทรกเตอร์เข้าไปไถดินต้นยางพาราของจำเลยที่ 1 ไม่มีต้นยางพาราพันธุ์ จี.ที.ปลูกอยู่ การที่จำเลยที่ 1 นำความอันรู้อยู่ว่าเป็นเท็จมาฟ้องและเบิกความเท็จว่า โจทก์นำรถแทรกเตอร์เข้าไปไถดินต้นยางพาราพันธุ์จี.ที. ของจำเลยที่ 1 เสียหาย 57 ต้น และจำเลยที่ 2 เบิกความเท็จว่าต้นยางพาราบริเวณดังกล่าว จำเลยที่ 1 ปลูกมาประมาณ 2 ถึง 3 ปีแล้ว อันเป็นองค์ประกอบของความผิดฐานทำให้เสียหาย โดยจำเลยที่ 1 รู้อยู่ว่า ข้อความตามฟ้องและที่จำเลยทั้งสองเบิกความเบิกความนั้นเป็นเท็จและความเท็จดังกล่าวเป็นข้อสำคัญในคดี จำเลยที่ 1 จึงมีความผิดฐานฟ้องเท็จ และเบิกความเท็จตามป.อ. มาตรา 175 และ 177 วรรคสอง จำเลยที่ 2 มีความผิดฐานเบิกความเท็จตาม ป.อ. มาตรา 177 วรรคสอง

ทนายความที่เรียงคำฟ้องโดยหลักแล้วต้องถือว่าไม่มีเจตนา

- **ฎ 426/2512** โจทก์ไม่มีพยานนำสืบว่าจำเลยทั้งสองได้สมคบกัน ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าจำเลยที่ ๒ เป็นผู้เรียงคำฟ้องให้จำเลยที่ ๑ ซึ่งจำเลยที่ ๒ ได้นำสืบว่าจำเลยที่ ๑ มาปรึกษาเล่ารายละเอียดให้ฟัง และจะฟ้องผู้เสียหาย จำเลยที่ ๒ ตกลงรับว่าความให้ศาลฎีกาเห็นว่า จำเลยที่ ๒ เรียงคำฟ้องและรับว่าความในหน้าที่ของทนายความ ข้อความที่ปรากฏในคำฟ้อง จึงเป็นข้อความที่ได้จากคำบอกเล่าของจำเลยที่ ๑ และจะเป็นความเท็จหรือความจริง จำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นทนายความย่อมไม่มีโอกาสจะทราบได้ นอกจากจะปรากฏตามหลักฐานที่นำสืบหากในเวลาภายหลังหน้าความปรากฏชัดว่า คำฟ้องมีข้อความอันเป็นเท็จผู้ที่จะต้องรับผิดชอบก็คือจำเลยที่ ๑ หากใช้จำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นแต่ผู้เรียงคำฟ้องตามคำบอกเล่าในหน้าที่ของทนายความไม่ ส่วนฟ้องของจำเลยที่ ๑ จะมีข้อความอันเป็นเท็จหรือไม่นั้น พยานหลักฐานที่โจทก์นำสืบมายังไม่เพียงพอที่จะวินิจฉัยว่าคำฟ้องจำเลยเป็นเท็จ

แต่ถ้าทนายรู้เห็นความเท็จมาโดยตลอดผิดได้

ฎ.19980/2555 การเป็นทนายความผู้เรียงคำฟ้องก็อาจ
เป็นตัวการร่วมกับตัวความกระทำความผิดฐานฟ้องเท็จได้
หากทนายความกระทำไปโดยรู้เห็นหรือร่วมกับตัวความ
วางแผนเอาความอันเป็นเท็จฟ้องผู้อื่นมาตั้งแต่ต้น

มาตรา 176 ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา 175 แล้วลุแก่
โทษต่อศาล และขอถอนฟ้องหรือแก้ฟ้องก่อนมีคำพิพากษา
ให้ศาลลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้หรือศาลจะไม่
ลงโทษเลยก็ได้

การขอถอนฟ้อง ศาลถือว่าเป็นการลุแก่โทษ (ฎ.5/2508,
15232/2553)

สมัย ๕๒ ปี ๒๕๔๒

คำถาม นางสาวสำลีถูกนายแก้วข่มขืนกระทำชำเราจึงเข้าแจ้งความต่อพนักงานสอบสวนกล่าวหานายแก้วว่าข่มขืนกระทำชำเราตน นายแก้วซึ่งเป็นผู้ต้องหาให้การต่อพนักงานสอบสวนว่าไม่เคยข่มขืนกระทำชำเรานางสาวสำลี ต่อมานายแก้ว ยื่นฟ้องนางสาวสำลีต่อศาลเป็นคดีอาญาฐานลักทรัพย์ว่า นางสาวสำลีลักแหวนเพชรของตนไป ๑ วง ซึ่งไม่เป็นความจริงและนายแก้วได้เบิกความในชั้นไต่สวนมูลฟ้องว่านางสาวสำลีมาที่บ้านตนและลักแหวนเพชรไป คดีที่นายแก้วฟ้องนี้ศาลพิพากษายกฟ้องในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง

ให้วินิจฉัยว่านายแก้ว มีความผิดฐานใดหรือไม่

คำตอบ นายแก้ให้การแก้พนักงานสอบสวนในฐานะผู้ต้องหาจะให้การอย่างไรหรือไม่ให้การเลยก็ได้ เป็นสิทธิของผู้ต้องหา ดังนั้น แม้คำให้การของนายแก้ผู้ต้องหาไม่เป็นความจริง นายแก้ก็ไม่มีความผิดฐานแจ้งความเท็จเกี่ยวกับความผิดอาญาแก้พนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 172

การที่นายแก้ฟ้องนางสาวสำลีฐานลักทรัพย์ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าเป็นการนำความเท็จมาฟ้องและนายแก้เบิกความเท็จว่านางสาวสำลีลักแหวนเพชรของนายแก้ไป อันเป็นองค์ประกอบความผิดฐานลักทรัพย์โดยรู้อยู่แล้วว่าข้อความตามฟ้องและที่เบิกความเป็นเท็จซึ่งความเท็จที่เบิกความนั้นเป็นข้อสำคัญในคดี แม้ศาลพิพากษายกฟ้องชั้นไต่สวนมูลฟ้อง โดยนางสาวสำลียังไม่อยู่ในฐานะจำเลยก็ตาม นายแก้ก็มีความผิดฐานฟ้องเท็จและเบิกความเท็จตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 175 และมาตรา 177 วรรคสอง (คำพิพากษาฎีกาที่ 5558/2534)

เท็จ

(1) มาตรา 175 ผู้ใดเอาความเท็จฟ้องผู้อื่นต่อศาลว่ากระทำความผิดอาญา หรือว่ากระทำความผิดอาญาแรงกว่าที่เป็นความจริง

(2) มาตรา 177 ผู้ใดเบิกความอันเป็นเท็จในการพิจารณาคดีต่อศาล ถ้าความเท็จนั้นเป็นข้อสำคัญในคดี

ถ้าความผิดดังกล่าวในวรรคแรก ได้กระทำในการพิจารณาคดีอาญา

(3) มาตรา 180 ผู้ใดนำสืบหรือแสดงพยานหลักฐานอันเป็นเท็จในการพิจารณาคดี ถ้าเป็นพยานหลักฐานในข้อสำคัญในคดีนั้น

ถ้าความผิดดังกล่าวในวรรคแรก ได้กระทำในการพิจารณาคดีอาญา

มาตรา 177 ผู้ใดเบิกความอันเป็นเท็จในการพิจารณาคดีต่อศาล ถ้าความเท็จนั้นเป็นข้อสำคัญในคดี

เห็นใครยิง แล้วเบิกความว่าไม่ได้เห็น เป็นเบิกความเท็จ

ฎ 404/2513 ข้อสำคัญในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 859/2511 คือ นายเทพหรือสุเทพได้ใช้ปืนยิงจำเลยกับพวกจริงหรือไม่ ฉะนั้น ข้อความอันเป็นเท็จที่จำเลยเบิกความว่าจำเลยได้ยินเสียงปืนดัง 10 นัด เข้าใจว่าเป็นเสียงปืนที่ยิงพวกจำเลย เพื่อแสดงว่าจำเลยไม่เห็นใครยิงปืนขึ้น 10 นัด ทั้ง ๆ ที่ความจริงจำเลยเห็นนายเทพหรือสุเทพเป็นคนใช้ปืนกระหน่ำยิงมาทางจำเลยเป็นเหตุให้ศาลพิพากษายกฟ้อง ปล่อยนายเทพหรือสุเทพไป จึงเป็นข้อสารสำคัญในคดีจำเลยต้องมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 177

ล่ามเบิกความเท็จ

ฎ. 10338/2557 คดีเดิม โจทก์ไม่สามารถติดตามตัวผู้เสียหาย ซึ่งเป็นประจักษ์พยานมาเบิก

ความเป็นพยานต่อศาลได้ จึงส่งบันทึกคำให้การชั้นสอบสวน บันทึกการชี้ตัวผู้ต้องหาและบันทึกการชี้ภาพถ่ายผู้ต้องหา ซึ่งจำเลยทำหน้าที่เป็นล่ามแปลภาษาให้และพิมพ์ลายนิ้วมือในคำแปลไว้กับจำเป็นต้องส่งบันทึกการสอบปากคำจำเลยในฐานะผู้ทำหน้าที่ล่ามแปลภาษาเป็นพยานหลักฐานต่อศาล และเพื่อให้พยานดังกล่าวมีคุณค่าในการรับฟังจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำตัวจำเลยมาเบิกความยืนยัน การที่จำเลยเบิกความอันเป็นเท็จโดยเบิกความกลับคำให้การในชั้นสอบสวนเป็นว่า จำเลยพิมพ์ลายพิมพ์นิ้วหัวแม่มือลงในเอกสารทุกฉบับโดยที่จำเลยมิได้ทำหน้าที่เป็นล่ามแปลและมีได้สาบานตัวว่าจะทำหน้าที่เป็นล่ามแปลต่อพนักงานสอบสวน ทั้งเบิกความด้วยว่าจำเลยมิได้ทำหน้าที่เป็นล่ามในการชี้ตัวและชี้ภาพถ่ายผู้ต้องหาทั้งสองเลย ความเท็จที่จำเลยเบิกความจึงเป็นข้อสำคัญในคดี เพราะหากศาลเชื่อตามคำเบิกความของจำเลย พยานเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการทำหน้าที่ล่ามแปลของจำเลยดังกล่าว ย่อมเป็นพยานหลักฐานชนิดที่เกิดขึ้นโดยมิชอบที่ศาลจะรับฟังเป็นพยานหลักฐานไม่ได้เลย ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 226 เพียงความเท็จที่ผู้กระทำผิดเบิกความเป็นข้อสำคัญในคดีที่จะพิสูจน์ความจริงได้ก็ครบองค์ประกอบความผิดแล้ว หากต้องเป็นข้อสำคัญในคดีถึงขนาดที่ศาลจะรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้หรือไม่ได้แต่อย่างใด

เบิกความเท็จเพื่อไม่ให้คดีขาดอายุความ เป็นเบิกความเท็จ

ฎ.1673/2529 การที่จำเลยเบิกความในคดีที่โจทก์ในคดีนี้ถูกฟ้องเป็นจำเลย ว่า จำเลยเพิ่งเปิดเผยเหตุแห่งการกระทำผิดของโจทก์ให้แก่ ส.ทราบ แต่ที่จริงแล้ว ส.และจำเลยทราบเหตุดังกล่าวมาก่อนแล้ว เหตุที่จำเลยเบิกความดังกล่าวก็เพื่อมิให้คดีขาดอายุความ คำเบิกความของจำเลยจึงเป็นเท็จคดีก่อนโจทก์ถูกฟ้องในข้อหายักยอกซึ่งเป็นความผิดอันยอมความกันได้ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 356 ถ้าผู้เสียหายมิได้ร้องทุกข์ภายใน สามเดือนนับแต่วันที่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิดเป็นอันขาดอายุ ความ ตามมาตรา 96 เมื่อขาดอายุความแล้วสิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อม ระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39(6) เห็นได้ ว่าคำเบิกความเท็จของจำเลยเป็นข้อสำคัญในคดีโดยสนับสนุนข้ออ้างของ ส. ในข้อที่ว่าสิทธิที่จะฟ้องร้องโจทก์ยังมีได้ระงับไปด้วยคดีขาดอายุความ

นำเช็คที่ยึดถือไว้เป็นประกันหนีไปฟ้อง เป็นฟ้องเท็จและเบิกความเท็จ

ฎ.3051/2563 โจทก์ออกเช็คเพื่อแลกเงินสดจากจำเลย การที่โจทก์ออกเช็คส่ง
จ่ายเงินให้แก่จำเลยนั้น จึงเป็นการออกเช็คเพื่อประกันหนี้ไม่ใช่ชำระหนี้ เมื่อจำเลย
นำเช็คพิพาทไปฟ้องกล่าวหาว่าโจทก์ออกเช็คให้แก่จำเลยเพื่อชำระหนี้ค่าติดตั้ง
กระจกโดยเจตนาที่จะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็ค จึงเป็นการฟ้องคดีอาญาต่อศาลว่า
โจทก์กระทำความผิด การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดฐานฟ้องเท็จ จำเลยเบิก
ความในการพิจารณาคดีอาญาของศาล ยืนยันตามฟ้องว่าเช็คพิพาทเป็นเช็คที่โจทก์ออก
เพื่อชำระหนี้ค่าติดตั้งกระจกให้จำเลย เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าให้จำเลยยึดถือไว้เพื่อเป็น
ประกันหนี้ คำเบิกความของจำเลยย่อมเป็นความเท็จและเป็นข้อสาระสำคัญในคดี
เพราะถ้าศาลฟังว่าเช็คพิพาทโจทก์ออกให้จำเลยเพื่อเป็นการชำระหนี้ค่าติดตั้ง
กระจก ศาลก็อาจพิพากษาลงโทษจำคุกโจทก์ได้ จำเลยย่อมมีความผิดฐานเบิกความ
เท็จในการพิจารณาคดีอาญา ความผิดฐาน**เบิกความเท็จ**ในการพิจารณาคดีอาญาให้
ลงโทษ จำคุก 6 เดือน ลดโทษให้หนึ่งในสามแล้ว คงจำคุก 4 เดือน เมื่อรวมกับโทษ
ในความผิดฐานฟ้องเท็จเป็นจำคุก 12 เดือน

ฟ้องเท็จและเบิกความเท็จว่าเขากล่าวดูหมิ่นและหมิ่นประมาทตน ผิดเอง ทั้งฟ้องเท็จและเบิกความเท็จ ศาลฎีกาจำคุกไม่รอ

ฎ.2614/2562 คดีก่อนถึงที่สุดตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ว่า โจทก์ไม่ได้
พูดถ้อยคำที่จำเลยกล่าวหาในฟ้องว่าโจทก์พูดดูหมิ่นและหมิ่นประมาทจำเลย
ว่า “โจทก์เป็นคนโกหก” “โจทก์เป็นคนคดโกง” “โจทก์เป็นคนไม่ดี” “สาปแช่งโจทก์
ให้ไฟไหม้” “ชื่อเสียงโจทก์เหม็นเน่า” “โจทก์ไม่จ่ายค่าส่วนกลาง” การฟ้องในคดี
ดังกล่าวจึงเป็นการเอาความอันเป็นเท็จฟ้องผู้อื่นต่อศาลว่า กระทำความผิดอาญา
และการเบิกความในคดีดังกล่าวก็เป็นการเบิกความอันเป็นเท็จซึ่งเป็นข้อสำคัญใน
การพิจารณาคดีอาญาต่อศาล มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา
175 และ มาตรา 177 วรรคสอง ฐานฟ้องเท็จ จำคุก 6 เดือน ฐานเบิก
ความเท็จในการพิจารณาคดีอาญา จำคุก 8 เดือน รวมจำคุกมีกำหนด 14
เดือน

ชั้นไต่สวนอนาถาก็เป็นชั้นที่เรียกว่า “ในการพิจารณาต่อศาล ”

ฎ.291/2480 ในชั้นไต่สวนอนาถา จำเลยได้เข้าเบิกความต่อศาลในข้อยากจนอนาถาว่าทรัพย์สินสมบัติโคกระบือนาสวนไม่มี ซึ่งความจริงจำเลยมีโคอยู่ ๒ ตัว โจทก์จึงฟ้องขอให้ลงโทษจำเลย ศาลฎีกาเห็นว่าเนื่องจากคำร้องของจำเลยทำให้โจทก์ต้องอ้างพยานมาสืบต่อสู่โจทก์ ต้องเสียค่าธรรมเนียมแลค่าหมายเรียกพยาน โจทก์จึงเป็นผู้ได้รับความเสียหายเพราะการกระทำของจำเลย ๆ ต้องมีผิดด้วย กับเห็นว่าการไต่สวนคดีอนาถานั้น เรือมีทรัพย์สินสมบัติหรือไม่มีนั้นเป็นข้อสำคัญแห่งคดี จำเลยมีโคแล้วเบิกความว่าไม่มี ถือว่าจำเลยตั้งใจเบิกความเท็จในข้อสำคัญ คดีนี้ปรากฏว่าภายหลังจำเลยให้การรับต่อผู้พิพากษาคนเดียวกัน ในขณะที่กรายงานพิจารณาการไต่สวนเรื่องอนาถานับได้ว่า จำเลยแจ้งความเท็จต่อเจ้าพนักงานผู้ได้รับแจ้งถ้อยคำเท็จก่อนเวลาที่ศาลพิพากษาเรื่องร้องขุดทรัพย์สิน แลก่อนเจ้าพนักงานจะได้ฟ้องจำเลยฐานเบิกความเท็จนี้ด้วย ให้ลดอาญาให้จำเลยกึ่งหนึ่ง ให้จำคุกจำเลย ๓ เดือน ๑๕ วัน แต่ให้รอกการลงอาญาไว้

ชั้นไต่สวนขอยื่นคำให้การ ถ้าเป็นเท็จก็เป็นความผิด (ฎ
1889/2506)

ชั้นไต่สวนมูลฟ้องถือว่าเป็นชั้นพิจารณาคดี (ฎ.5558/2534)

ไม่ว่าคดีแพ่ง หรือ คดีอาญา (ฎ 8660/2551) แต่ต้อง
เบิกความในฐานะพยาน มิใช่การแถลงหรือให้การในฐานะคู่ความ
ดังนั้น ถ้าเบิกความในวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกในศาลปกครอง
เป็นการกระทำในฐานะคู่ความไม่ใช่พยาน ไม่ผิด ม.177 (ฎ.
8660/2551)

ความผิดฐานเบิกความเท็จเป็นความผิดสำเร็จทันทีเมื่อเบิกความ
เท็จ (ฎ 2971/2524, ฎ 3091/2533) แม้คดีหลักจะยอมความกันได้
หรือถอนฟ้องไป (ฎ 126-127/2523)

การเบิกความเท็จเป็นความผิดสำเร็จทันที แม้พยานยังไม่ลงชื่อ
(ฎ.561/2508)

ต่างจากกรณีศาลไม่อาจรับพิจารณาคดีนั้นไว้ได้เลย

เช่น ในคดีที่อ้างว่าเบิกความเท็จเป็นคดีอาญาที่ฟ้องไม่สมบูรณ์ ย่อมเท่ากับว่ายังไม่เคยมีการฟ้องต่อศาลมาก่อน จึงไม่มีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยว่าคำเบิกความในคดีนั้นเป็นข้อสำคัญในคดีนั้นหรือไม่ (ฎ. ๓๒๐๐/๒๕๓๑) หรือในคดีก่อนที่อ้างว่ามีการเบิกความเท็จ เป็นคดีแพ่งที่โจทก์ฟ้องคดีเองไม่ได้เพราะโจทก์ล้มละลายไปก่อนแล้ว และศาลได้เพิกถอนการดำเนินกระบวนการพิจารณา ซึ่งรวมทั้งคำเบิกความของพยานและยกคำพิพากษาของศาลไปแล้ว ถือได้ว่าจำเลยไม่เคยเบิกความเป็นพยานต่อศาล ในคดีดังกล่าวมาก่อนเลย จึงไม่มีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยว่า คำเบิกความของจำเลยในคดีดังกล่าวเป็นข้อสำคัญในคดีอันจะมีมูลเป็นความผิดฐานเบิกความเท็จหรือไม่ (ฎ. ๔๑๑๑/๒๕๖๖)

เทียบกับความผิดฐานฟ้องเท็จ
ที่กล่าวมาก่อนหน้านี้

ความผิดเกิดขึ้นที่ที่ฟ้องคดี **แม้ศาลไม่รับฟ้อง** ก็ถือว่าเป็นฟ้องแล้ว

(ฎ.15232/2553)

แม้บรรยายไม่ครบองค์ประกอบความผิด ก็ถือว่าเป็นฟ้องเท็จได้

(ฎ.161/2505)

แม้ศาลยกฟ้องชั้นไต่สวนมูลฟ้อง ก็ถือว่าเป็นผิดฐานฟ้องเท็จแล้ว

(ฎ.1007/2524, 5558/2534)

การเป็นโจทก์ร่วมกับอัยการ ถ้าข้อความ ในคำฟ้องเป็นเท็จและโจทก์
ร่วมรู้ว่าข้อความในฟ้องของพนักงานอัยการเป็นเรื่องเท็จ โจทก์ร่วมย่อมจะผิดฐาน
ฟ้องเท็จ (ฎ 3887/2533)

การถอนฟ้อง ในระหว่างชั้นไต่สวนมูลฟ้อง คงเป็นเหตุให้ศาลใช้ดุลพินิจ
กำหนดโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่ลงโทษเลยก็ได้ตาม ป.อ.
มาตรา 176 (ฎ 15243/2557)

“ ความเท็จนั้นต้องเป็นข้อสำคัญ ”

ในคดีอาญา ข้อสำคัญในคดีหมายถึงข้อความที่เป็นข้อสำคัญที่ทำให้มีอำนาจฟ้อง หรือเป็นคำเบิกความที่เกี่ยวกับองค์ประกอบของความผิดที่จะทำให้ศาลลงโทษ จำเลย หรือศาลยกฟ้องจำเลย (ฎ 1460/2522)

ฎ.5071/2562 การเบิกความของจำเลยเป็นการเบิกความถึงข้อเท็จจริงส่วนหนึ่งที่จะนำไปสู่การวินิจฉัยพฤติการณ์แห่งคดีโดยรวมทั้งหมด มิใช่ศาลจะนำคำเบิกความของจำเลยแต่เพียงอย่างเดียวมาเป็นข้อวินิจฉัยประเด็นแห่งคดี ในชั้น ไต่สวนมูลฟ้อง ศาลมีคำสั่งให้ประทับรับฟ้องโดยมิได้นำคำเบิกความของจำเลยขึ้นพิจารณาประกอบการวินิจฉัยแต่อย่างใด ลำพังการเบิกความของจำเลยอันเป็นเท็จ ในส่วนของวันที่และการจัดทำเอกสารกับการเบิกความรับรองการแลกเปลี่ยนพื้นที่พิพาท จึงไม่อาจรับฟังได้แน่ชัดว่า เป็นการเบิกความอันเป็นเท็จต่อศาลในข้อสำคัญแห่งคดี จำเลยจึงยังไม่มี ความผิดตามฟ้อง

คดีที่ขอให้ตั้งผู้พิทักษ์ มีสติสัมปชัญญะหรือไม่ เป็นข้อสำคัญ

ฎ. 53/2566 ในคดีที่ขอให้ตั้งผู้พิทักษ์คนเสมือนไร้ความสามารถ

จำเลยเบิกความเป็นใจความว่า ว. มีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์ สามารถโต้ตอบ มีเหตุผล และสามารถตัดสินใจด้วยตนเองได้ จำบุคคลใกล้ชิดและเรื่องราวต่าง ๆ ได้ ช่วยเหลือตนเองได้ ไม่ได้ป่วยเป็นโรคร้ายแรง และไม่มีอาการพั่นเพื่อน ข้อที่จำเลยเบิกความถือเป็นข้อสำคัญในคดี และย่อมมีผลกระทบโดยตรงต่อ โจทก์ร่วมที่ขอเป็นผู้พิทักษ์

ต้องเป็นการยืนยันข้อเท็จจริง ไม่ใช่เพียงความเห็นหรือการคาดคะเน

ฎ 3584/2524 จำเลยเป็นสารวัตรกำนันมีหน้าที่รับแจ้งการเกิดการตาย มีผู้มาแจ้งว่าพ. ตาย จำเลยออกมรณบัตรให้ไว้โดยจำเลยไม่ทราบว่า พ.ตายจริงหรือไม่ ต่อมาจำเลยได้ เบิกความต่อศาลถึงเรื่องการตายของ พ.ตามที่มีผู้มาแจ้งและรับว่าจำเลยเป็นผู้ออกมรณบัตร ดังนี้ เมื่อจำเลยไม่ได้เบิกความยืนยันถึงการตายของพ. และไม่ได้ยืนยันว่าเป็นความจริงตาม คำของผู้มาแจ้ง ภายหลังปรากฏว่า พ. ยังมีชีวิตอยู่ ถือไม่ได้ว่าจำเลยกระทำผิดฐานเบิกความเท็จ

การแสดงความคิดเห็นโดยสุจริตไม่มีลักษณะเป็นการยืนยันข้อเท็จจริง

ฎ .172 / 2483 ศาลฎีกาเห็นว่าถ้อยคำที่จำเลยกล่าวนั้นเป็นถ้อยคำที่จำเลยกล่าวไป ตามความรู้สึกรู้สึกคิดเห็นของจำเลย และ จำเลย มิได้กล่าวยืนยันเด็ดขาด เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว ปัญหาที่ว่าคำเบิกความของจำเลยใช้ข้อสำคัญในคดีหรือไม่ก็เป็นอันระงับไป พิพากษายืน ตามศาลอุทธรณ์ในข้อที่ให้ยกฟ้องโจทก์ (ดูปลาตร์ - อิศร - อรรถกฤต ช.เพ็ญชาติ)

เชื่อและสงสัย ไม่ใช่การยืนยันข้อเท็จจริง

ฎ.984/2550 แม้ในคดีก่อนจำเลยเบิกความโดยเชื่อและสงสัยว่าโจทก์เป็นผู้ลักเอาทรัพย์สินไป เนื่องจากขณะเกิดเหตุมีโจทก์และจำเลยอยู่ในบ้านพักจำเลยเพียง 2 คน แต่เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ก่อนเกิดเหตุ 1 วัน จำเลยหลงลืมสร้อยคอทองคำพร้อมพระเลี่ยมทองที่อ้างว่าได้หายไปไว้ที่บ้าน ร. โดยในวันรุ่งขึ้นจำเลยทราบทางโทรศัพท์จาก บ. และจำเลยไปรับทรัพย์สินของจำเลยที่อ้างว่าได้หายไปคืนจาก บ. จากนั้นจำเลยก็ไปแจ้งให้พนักงานสอบสวนบันทึกเรื่องการได้รับทรัพย์สินไว้เป็นหลักฐานในวันเดียวกัน ทั้งจำเลยยังไปขอโทษโจทก์และเป็นผู้ประกันตัวโจทก์ในระหว่างสอบสวน ต่อมาจำเลยก็พยายามบรรเทาผลร้ายดังกล่าวด้วยการเสนอชดใช้ค่าทำขวัญเป็นเงิน 30,000 บาท ให้แก่โจทก์ แต่โจทก์เรียกร้องเป็นเงินถึง 600,000 บาท จึงตกลงกันไม่ได้ ตามพฤติการณ์ดังกล่าวของจำเลยเท่ากับเป็นการยอมรับว่าจำเลยเข้าใจโจทก์คลาดเคลื่อนไปจากความจริง จึงมิใช่เป็นการยืนยันข้อเท็จจริงว่าโจทก์เป็นคนร้ายลักทรัพย์สินของจำเลยไป

จำเลยในคดีอาญามีสิทธิให้การต่อสู้คดีอย่างไรก็ได้ซึ่งไม่ผิดฐานแจ้งความเท็จตามม.137, ม.172 หรือ ม.173 (ฎ 2987/2547)

โดยมีข้อยกเว้นว่า ถ้าจำเลยคดีนี้ไปอยู่ในฐานะเป็นผู้กล่าวหาในอีกคดีหนึ่งอาจจะผิดฐานแจ้งความเท็จได้ (ฎ 481/2484, 5346/2540) หรือให้การก่อนเป็นผู้ต้องหาหรือแม้เป็นจำเลย

จำเลยถ้าเข้าเบิกความในฐานะพยานจำเลยก็ไม่ได้รับยกเว้น (ฎ 224/2532, 5558/2534)

ตัวจำเลยได้เข้าเบิกความในคดีฐานะพยาน

ฎ 224/2532 ในคดีก่อน จำเลยถูกฟ้องในข้อหาขับรถโดยประมาทชนรถยนต์ที่ผู้เสียหาย (โจทก์คดีนี้) ขับสวนทางมา เป็นเหตุให้ผู้เสียหายได้รับอันตรายสาหัส และมีบุคคลอื่นถึงแก่ความตายและได้รับอันตรายบาดเจ็บ การที่จำเลยเบิกความในคดีก่อนว่า ผู้เสียหายขับรถชนรถยนต์ที่จำเลยขับในช่องทางเดินรถของจำเลย มีพวกผู้เสียหายเก็บเศษกระจกและเศษไม้จากช่องทางเดินรถของจำเลยไปไว้ในช่องทางเดินรถของผู้เสียหาย เท่ากับเบิกความว่า เหตุที่รถชนกันเป็นความผิดของผู้เสียหาย มิใช่ความผิดของจำเลยซึ่งเป็นประเด็นโดยตรงของคดีก่อนที่ว่าจำเลยขับรถ โดยประมาทหรือไม่ข้อความที่จำเลยเบิกความจึงเป็นข้อสำคัญในคดี

แม้จำเลยจะมีสิทธิในการต่อสู้คดีและจะให้การอย่างไรหรือไม่ยอมให้การในคดีก่อนก็ได้ตามปวิอ.มาตรา 172 ก็ตาม แต่ในชั้นพิจารณาคดีดังกล่าว ตัวจำเลยได้เข้าเบิกความในคดีฐานะพยาน ซึ่งเป็นอีกฐานะหนึ่งต่างหากจากการเป็นตัวจำเลย หากคำเบิกความของจำเลยเป็นเท็จจำเลยก็ต้องมีความผิดฐานเบิกความเท็จ จะยกเอาสิทธิในการต่อสู้คดีของจำเลยมาอ้างเพื่อยกเว้นความรับผิดฐานเบิกความเท็จหาได้ไม่.

ฎ 5558/2534 คดีก่อนโจทก์เข้าร่วมกับอัยการฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยที่ 1 ตาม ม. 188 จำเลยที่ 1 เบิกความในฐานะพยานซึ่งเป็นอีกฐานะหนึ่งต่างหากจากการเป็นตัวจำเลย จะยกเอาสิทธิในการต่อสู้คดีของจำเลยมาอ้างเพื่อยกเว้นความรับผิดชอบเบิกความเท็จไม่ได้ และคำเบิกความของจำเลยที่ 1 ที่ว่าจำเลยที่ 1 เพียงแต่หยิบเอาภาพถ่ายใบหย่าไป ไม่ได้หยิบเช็คตามฟ้องนั้นเป็นการแสดงว่าจำเลยที่ 1 ไม่ได้ฉีกเช็คของโจทก์อันเป็นข้อสำคัญในคดีซึ่งจำเลยที่ 1 ถูกฟ้องว่าจำเลยที่ 1 ฉีกเช็คที่ส่งจ่ายชำระหนี้ให้แก่โจทก์ จำเลยที่ 1 จึงมีความผิดฐานเบิกความเท็จ

คดีหลังจำเลยที่ 1 ฟ้องโจทก์ในข้อหาลักทรัพย์ ปราบกฏข้อเท็จจริงว่าจำเลยที่ 1 นำความเท็จมาฟ้องและเบิกความเท็จว่า โจทก์ลักเอาทรัพย์สินของจำเลยที่ 1 ไปอันเป็นองค์ประกอบของความผิดฐานลักทรัพย์ โดยจำเลยที่ 1 รู้อยู่แล้วว่าข้อความตามฟ้องและที่เบิกความนั้นเป็นเท็จ แม้ศาลพิพากษายกฟ้องในชั้นไต่สวนมูลฟ้องและโจทก์ยังไม่อยู่ในฐานะจำเลย ยังมีความผิดฐานฟ้องเท็จและเบิกความเท็จ กฎหมายมิได้บัญญัติว่าเป็นความผิดต่อเมื่อศาลได้ประทับฟ้องใช้แล้ว.

ต้องมืองค์ประกอบภายในเรื่อง “เจตนา” ด้วย

ผู้กระทำต้องรู้ว่าข้อความที่ตัวเองเบิกความเป็นเท็จ

ฎ 2722 / 2541 จำเลยทราบสิ่งที่เบิกความในคดีเดิมจากคำบอกเล่าของ จ. ข้อความที่ จ.เล่าให้จำเลยฟังนั้นจะเป็นความจริงหรือไม่ จำเลยไม่ได้ยืนยัน ตั้งนี้ยังถือไม่ได้ว่าจำเลยได้กระทำความผิดฐานเบิกความเท็จคดีโจทก์ก็ไม่มีมูล ความผิดตั้งฟ้อง

ฎ.7543/2562 เป็นการฟ้องเพราะเข้าใจโดยสุจริตและเชื่อว่าตนมีสิทธิ ตามกฎหมายที่จะฟ้องคดีอาญาได้ การกระทำของจำเลยจึงขาดเจตนาที่จะทำ ให้เป็นความผิดฐานฟ้องเท็จ จำเลยจึงไม่มีความผิดตาม ป.อ. มาตรา 175 เมื่อ จำเลยไม่มีความผิดฐานฟ้องเท็จแล้ว การที่จำเลยเบิกความและนำสืบหรือ แสดงพยานหลักฐานไปตามที่ฟ้องนั้น จึงไม่เป็นการผิดฐานเบิกความเท็จและ นำสืบหรือแสดงพยานหลักฐานอันเป็นเท็จตาม ป.อ. มาตรา 177 วรรคสอง และ 180 วรรคสอง

ในความผิดฐานเบิกความเท็จนั้นไม่มีองค์ประกอบว่า “อาจทำให้ผู้อื่นหรือประชาชนเสียหาย” เพราะฉะนั้นผลคดีไม่สำคัญ

- **ฎ 2856/2535** ศาลชั้นต้นกำหนดประเด็นข้อพิพาทในคดีแพ่งไว้ว่า จำเลยได้ทำสัญญาจะขายที่ดินตามฟ้องให้แก่โจทก์หรือไม่ การที่จำเลยเบิกความในคดีดังกล่าวว่าจำเลยไม่ได้ทำสัญญาจะซื้อขายที่ดินกับโจทก์ลายมือชื่อในสัญญาดังกล่าวไม่ใช่ลายมือชื่อของจำเลยย่อมเป็นการเบิกความเกี่ยวกับประเด็นพิพาทอันเป็นข้อเท็จจริงคดี ถือได้ว่าเป็นข้อสำคัญในคดี ดังนั้น ไม่ว่าผลของคดีจะเกิดความเสียหายแก่โจทก์ต่อไปหรือไม่ เมื่อคำเบิกความนั้นเป็นเท็จแล้ว การกระทำของจำเลยย่อมเข้าครบองค์ประกอบความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 177 วรรคแรกหาจำต้องพิจารณาว่าการกระทำของจำเลยจะต้องก่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์ การกระทำนั้นจึงจะเป็นความผิดแต่อย่างใดไม่

มาตรา 180 นำสืบพยานหลักฐานอันเป็นเท็จในการพิจารณา

คดีหรือแสดงพยานหลักฐานอันเป็นเท็จในการพิจารณาคดี

ฎ. 8902/2552 เมื่อโจทก์ร่วมมิได้ทำหนังสือสัญญากู้ยืมเงินกับ

บ. แต่จำเลยจัดให้ บ. และ ผ. ลงชื่อในสัญญากู้ยืมเงินโดยปลอม

ลายมือชื่อโจทก์ร่วม จึงเชื่อว่าจำเลยเป็นผู้ปลอมสัญญากู้ยืมเงิน

การที่จำเลยยื่นฟ้องโจทก์ร่วมโดยระบุว่าโจทก์ร่วมออกเช็คชำระหนี้

เงินกู้ยืมถึงกำหนดชำระและบังคับได้ตามกฎหมายจึงเป็นฟ้องเท็จ

เพราะการกู้ยืมเงินไม่ได้มีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อโจทก์

ร่วม จึงไม่สามารถฟ้องร้องบังคับคดีได้ เมื่อจำเลยเบิกความยืนยัน

และอ้างส่งหนังสือสัญญากู้ยืมเงินปลอมเป็นพยานต่อศาล จึงเป็น

ความผิดฐานนำสืบหรือแสดงพยานหลักฐานอันเป็นเท็จด้วย

การนำสืบ หมายถึง คู่ความนำพยานเข้าสืบต่อศาล

- **ฎ. 198 - 199 / 2528** เมื่อพิเคราะห์ตาม ปอ มาตรา 180 แล้ว ผู้ที่จะนำสืบหรือแสดงพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีของศาลได้ก็คือ โจทก์และจำเลยเท่านั้น ปรากฏว่า จำเลยทั้งสองเข้าเบิกความต่อศาลในคดีอาญาอีกเรื่องหนึ่งในฐานะพยานโจทก์ และจำเลยที่ 2 เป็นผู้ส่งหลักฐานมัดของกลางแก่พนักงานสอบสวนเท่านั้น จำเลยทั้งสองมิได้เป็นโจทก์หรือจำเลยในคดีดังกล่าว จึงไม่อาจมีความผิดฐานนำสืบหรือแสดงพยานหลักฐานอันเป็นเท็จตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 180 ได้

ตัวอย่าง การแสดงพยานหลักฐานเท็จในการพิจารณาคดีต่อศาล

ฎ. 305 / 2508 ที่จำเลยฎีกาว่า จะลงโทษจำเลยตามปอมาตรา 180 ไม่ได้ เพราะจำเลยมิได้นำสืบหรือแสดงพยานหลักฐานอันเป็นเท็จต่อศาล นั้น ศาลฎีกาเห็นว่า แม้จำเลยยังมิได้นำสืบ แต่ก็ได้แสดงพยานหลักฐานอันเป็นเท็จต่อศาลแล้ว คือส่งเอกสารหมาย จ.1 ซึ่งเดิมมี 2 หลักฐาน จำเลยส่งแสดงว่ามีหลักฐานเดียว จึงเป็นการแสดงพยานหลักฐานอันเป็นเท็จต่อศาลด้วยบทบัญญัติมาตรา 180 แล้ว

คำว่า ในชั้นพิจารณาคดี มีความหมายกว้างรวมถึงในชั้นขอเฉลี่ยทรัพย์

ฎ 1474 / 2517 จำเลยที่ 1 แกล้งให้ตนเองเป็นหนี้จำเลยที่ 2 อันไม่
เป็นความจริงย่อมมีความผิดฐานโกงเจ้าหนี้ ส่วนจำเลยที่ 2 ผู้รับสมอ้างเป็น
เจ้าหนี้ ถือว่าได้ร่วมกระทำผิดกับจำเลยที่ 1 ด้วย

ในการพิจารณาคำขอเฉลี่ยทรัพย์ จำเลยทั้งสองเบิกความว่ามีหนี้สินต่อกัน
อันเป็นความจริง จึงมีความผิดฐานเบิกความเท็จและจำเลยที่ 2 ผู้อ้างอิง
สัญญากู้เป็นพยานหลักฐาน มีความผิดฐานนำสืบหรือแสดงพยานหลักฐาน
อันเป็นเท็จอีกด้วย

นอกจากนี้ยังรวมถึงในชั้นไต่สวนขอคุ้มครองชั่วคราวก่อนพิพากษา

- **ฎ173 / 2514** บทบัญญัติของกฎหมายหาได้มุ่งหมายแต่เฉพาะการเบิกความหรือนำสืบแสดงพยานหลักฐานต่อศาลในการพิจารณาวินิจฉัยในประเด็นข้อพิพาทอันมีผลโดยตรงให้คดีที่ฟ้องร้องมีผลแพ้หรือชนะเท่านั้นไม่ การเบิกความหรือนำสืบแสดงพยานหลักฐานใดต่อศาลในการพิจารณาส่วนหนึ่งส่วนใดของคดีนั้น ๆ ถ้าคำเบิกความหรือพยานหลักฐานที่นำสืบแสดงนั้นเป็นความจริงและเป็นข้อสำคัญในประเด็นของเรื่องที่ศาลจะต้องวินิจฉัยสั่งในการพิจารณาส่วนนั้นแล้วก็ย่อมจะเป็นความผิดฐานเบิกความเท็จหรือนำสืบหรือแสดงพยานหลักฐานอันเป็นเท็จตามบทกฎหมายได้ การไต่สวนเพื่อมีคำสั่งอันเกี่ยวกับวิธีการคุ้มครองชั่วคราวก่อนพิพากษาเป็นการพิจารณาที่ศาลจะต้องมีคำสั่งเป็นส่วนหนึ่งของคดีเช่นนั้น ก็ย่อมจะเป็นความผิดฐานเบิกความเท็จ นำสืบหรือแสดงพยานหลักฐานอันเป็นเท็จตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 177 และมาตรา 180 ได้

องค์ประกอบข้อสอง “เป็นพยานหลักฐานในข้อสำคัญในคดีนั้น”

- ฎ 1193 / 2510 เดิมจำเลยทำสัญญาว่าจ้างโจทก์เป็นทนายฟ้องเรียกมรดก ต่อมาจำเลยทำ

สัญญายอมกับอีกฝ่ายหนึ่ง แล้วจ่ายค่าจ้างว่าความไม่ครบ โจทก์จึงฟ้องคดีแพ่งเรียกค่าจ้างว่าความ จำเลยนำเอกสารใบมอบอำนาจซึ่งจำเลยมอบอำนาจให้บุคคลอื่นเป็นตัวแทนในการว่าจ้างว่าความ หากไม่ได้รับความยินยอมจากตัวแทนก็ไม่ผูกมัดจำเลยแสดงต่อศาล ศาลพิพากษาว่าทรัพย์มรดกที่ฟ้องเรียก นั้นมีราคาเพียง 1 ล้านบาท โจทก์ได้ปฏิบัติงานไม่ครบถ้วนตามสัญญา จำเลยได้รับมรดกเพียง 2 แสนบาท ได้จ่ายค่าจ้างทนายเป็นเงิน 27,000 บาท พอสมควรแก่การปฏิบัติงานแล้ว โจทก์จึงฟ้องเป็นคดีอาญาในคดี นี้ว่าจำเลยแสดงพยานหลักฐานเท็จตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 180 ศาลฎีกาเห็นว่าใบมอบ อำนาจนั้นยังถือไม่ได้ว่าเป็นพยานหลักฐานในข้อสำคัญในคดี การกระทำของจำเลยจึงยังไม่เป็นความผิด ดังโจทก์ฟ้อง

องค์ประกอบข้อสาม “โดยเจตนา”

ถ้าเพียงแต่กล่าวอ้างอาศัยสัญญาคู่ซึ่งเป็นสัญญาคู่ปลอมมาทำยฟ้อง แต่มีการยอมความ ยังไม่ผิดมาตรา 180 เพราะยังไม่ถือเป็นการแสดงพยานหลักฐานเท็จ

- ฎ 3066/2527 ไม่ปรากฏเลยว่าก่อนทำสัญญาประนีประนอมยอมความกัน ศาลแพ่งได้ดำเนินการพิจารณาไปแล้วอย่างไรบ้าง และจำเลยได้นำสืบหรืออ้างส่งหนังสือสัญญาคู่อันเป็นเท็จมาแสดงต่อศาลอย่างไรหรือไม่ ข้อเท็จจริงได้ความเพียงว่า จำเลยได้อาศัยหนังสือสัญญาคู่อันเป็นเท็จมาเป็นมูลฟ้องผู้เสียหายซึ่งเป็นผู้คู่เท่านั้น แล้วมีการทำสัญญาประนีประนอมยอมความกันในศาลและศาลก็ได้พิพากษาไปตามยอมนั้น การกระทำของจำเลยดังกล่าวจึงยังถือไม่ได้ว่าเป็นการนำสืบหรือแสดงหลักฐานอันเป็นเท็จในการพิจารณาคดีของศาล จึงไม่เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 180 (และมี ฎ.221/2526)

มาตรา 181 ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 175, 177, หรือ 180

- (1) เป็นการกระทำในกรณีแห่งข้อหาว่า ผู้ใดกระทำความผิดที่มีระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีขึ้นไป
- (2) เป็นการกระทำในกรณีแห่งข้อหาว่า ผู้ใดกระทำความผิดที่มีระวางโทษถึงประหารชีวิต หรือจำคุกตลอดชีวิต

ฎ.408/2537 วันเกิดเพลิงไหม้บ้านนายสุบิน จำเลยไม่เห็นโจทก์ในบริเวณบ้านนายสุบินแต่อย่างใด ดังนั้น การที่จำเลยเบิกความต่อศาลในการพิจารณาคดีดังกล่าวว่า ฯลฯ ข้าฯ สงสัยจึงมองไปที่บ้านโจทก์ (นายสุบิน) เห็นจำเลยที่ 1 (โจทก์) วิ่งไปทางตะวันตกแล้วลงคลองไปตามเอกสารหมาย จ.2 นั้น จึงเป็นการเบิกความเท็จ ทั้งความเท็จนั้นหากศาลชั้นต้นฟังข้อเท็จจริงตามที่จำเลยเบิกความอาจเป็นผลให้โจทก์ได้รับโทษในคดีดังกล่าวจึงเป็นข้อสำคัญในคดีนั้น จำเลยจึงมีความผิดฐานเบิกความเท็จตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 177 วรรคสอง, 181 (2) ลงโทษจำคุก 5 ปี

มาตรา 179 ผู้ใดทำพยานหลักฐานอันเป็นเท็จเพื่อให้พนักงานสอบสวน หรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา เชื่อว่า ได้มีความผิดอาญาอย่างใด เกิดขึ้นหรือเชื่อว่าความผิดอาญาที่เกิดขึ้นร้ายแรงกว่าที่เป็นความจริง

องค์ประกอบข้อแรก “ทำพยาน หลักฐานอันเป็นเท็จ” “เพื่อให้...เชื่อว่าได้มีความผิดอาญา”

ตัวอย่างฎีกาที่จำเลยทำพยานหลักฐานเท็จ

ฎ. 868/2493 เจ้าพนักงานสรรพสามิตอำเภอ ไม่มีหน้าที่สืบเสาะ ไล่สวนหรือ ฟ้องคดีที่มีความผิดฐานเล่นการพนันด้วย จึงจะมีความผิดฐานช่วยเหลือผู้กระทำความผิด ฐานเล่นการพนันให้พ้นอาญา ตามมาตรา 142 ไม่ได้ แต่สรรพสามิตอำเภอจับผู้เล่น การพนันมาแล้ว กลับช่วยเหลือโดยเอาขวดบรรจุน้ำสุราเถื่อนไปแจ้งแก่พนักงานสอบสวนว่าพวกที่จับมามีสุราเถื่อน ผิดทำพยานหลักฐานเท็จ

มีฎีกาที่เคยนำไปออกข้อสอบเนติบัณฑิตแล้ว

ฎ 5449/2540 จำเลยเป็นพนักงานเก็บเงินของบริษัทผู้เสียหายเก็บเงินจากลูกค้าแล้วยกออกไปโดยจำเลยได้แจ้งความต่อพนักงานสอบสวนว่ามีคนร้ายใช้อาวุธปืนและมีดจี้บังคับปล้นเอาเงินจำนวน 74,320 บาท ซึ่งเป็นของผู้เสียหายและบางส่วนเป็นของจำเลยไป โดยไม่มีการปล้นทรัพย์เกิดขึ้น แต่จำเลยทำพยานหลักฐานเท็จด้วยการใช้ท่อนไม้ทุบรถจักรยานยนต์ของจำเลยและแจ้งข้อความเท็จแก่พนักงานสอบสวนว่าได้มีการปล้นทรัพย์ จำเลยจึงมีความผิดฐานแจ้งข้อความอันเป็นเท็จเกี่ยวกับความผิดอาญา แจ้งความเท็จว่าได้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นและ**ทำพยานหลักฐานอันเป็นเท็จ**

ทำขึ้นย้อนหลังให้ตรงกับความเป็นจริงไม่เป็นการทำพยานหลักฐานเท็จ

ฎ 3025/2526 การที่จำเลยที่ 2 ซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้านได้รับแจ้งจากจำเลยที่ 1 ว่าทรัพย์ของจำเลยที่ 1 ถูกคนร้ายลักไป แต่ได้ทำบันทึกในวันหลังให้มีข้อความถูกต้องทุกประการและลงวันที่ย้อนหลังให้ถูกต้องตรงกับวันที่ที่มีการแจ้งความนั้น เป็นเพียงการทำบันทึกให้ตรงกับความเป็นจริงว่ามีการแจ้งความในวันใด ไม่เป็นการทำพยานหลักฐานเท็จตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 179

ฎ 4669/2530 จำเลยเป็นเกษตรอำเภอทราบจากผู้ใต้บังคับบัญชาว่าโจทก์ ซึ่งเป็นผู้ช่วยเกษตรจังหวัดได้ไปรื้อค้นสำนักงานและโต๊ะทำงานของจำเลยขณะจำเลยไม่อยู่ ปรากฏว่าเงินที่จำเลยเก็บไว้ในลิ้นชักโต๊ะทำงานสูญหายไป จำเลยย่อมมีเหตุที่จะสงสัยว่าโจทก์อาจเป็นคนร้ายลักเงินไป จึงไปแจ้งความต่อพนักงานสอบสวนว่าโจทก์บุกรุกสำนักงานและลักทรัพย์ โดยแจ้งรายละเอียดและพฤติการณ์ของโจทก์พร้อมทั้งระบุด้วยว่าจำเลยทราบเรื่องจากผู้ใด ดังนี้ แม้จะมีความว่าโจทก์ไปตรวจราชการตามอำนาจหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมาย และจำเลยไม่มีพยานหลักฐานว่าโจทก์ได้กระทำความผิดตามข้อกล่าวหาของจำเลย ก็ถือไม่ได้ว่าข้อความที่จำเลยแจ้งเป็นความเท็จ อันจะเป็นความผิดตาม ป.อ. มาตรา 172 และที่จำเลยทำบันทึกถึงนายอำเภอมีข้อความทำนองเดียวกับที่จำเลยแจ้งความต่อพนักงานสอบสวนก็ถือไม่ได้ว่าจำเลยทำพยานหลักฐานกันเป็นเท็จตาม ม. 179

องค์ประกอบข้อสอง “เพื่อให้พนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญาเชื่อว่าได้มีความผิดอาญาเกิดขึ้น หรือเชื่อว่าความผิดอาญาที่เกิดขึ้นร้ายแรงกว่าที่เป็นจริง”

องค์ประกอบข้อสาม “เจตนา”

ผู้ต้องหาไม่ได้รับความคุ้มครอง

ฎ.539/2479 จำเลยบังอาจลอบเอาแหวนซุกใส่ในกระเป๋า เจ้าพนักงานซึ่งเข้าไปทำการตรวจค้นที่บ้านจำเลยโดยสงสัยว่าจะมีของต้องห้าม ถือว่าการกระทำของจำเลยเป็นการใส่เท็จทำพยานเพื่อให้เห็นว่าเจ้าพนักงานลักทรัพย์